

חוק השמות, התשט"ז-1956¹

1

הגדרות

בחוק זה -

"בגיר" - אדם שמלאו לו 18 שנה;

"קטין" - אדם שטרם מלאו לו 18 שנה;

"הורה" - לרבות מאמץ;

"ילד" - לרבות ילד מאומץ;

"השר" - שר הפנים.

2.

שם משפחה ושם פרטי

(א) לכל אדם יהא שם משפחה ושם פרטי.

(ב) שם המשפחה יכול שיהיה כפול, ויכול שיהיו לאדם יותר משם פרטי אחד.

3.

שם משפחה מלידה (תיקונים: התשל"ה, התש"ן)

ילד מקבל מלידה את שם משפחת הוריו. היו להורים שמות משפחה שונים, מקבל הילד את שם משפחת אביו, זולת אם הסכימו ההורים שיקבל את שם משפחת האם או שמות המשפחה של שני ההורים; אולם ילד שנולד כשאמו אינה נשואה לאביו, מקבל מלידה את שם משפחת אמו, זולת אם רצתה האם שיקבל שם משפחת האב והאב הסכים לכך או שהאם היתה ידועה בציבור כאשתו, ואם הסכימו ההורים, יקבל את שמות המשפחה של שניהם.

4.

מתן שם פרטי לנולד

שם פרטי ניתן לילד על ידי הוריו סמוך לאחר לידתו. באין הסכמה בין ההורים, רשאי כל אחד מהם ליתן לילד שם פרטי; אולם ילד שנולד כשאמו אינה נשואה לאביו ואף אינה ידועה בציבור כאשתו, ניתן לו שם פרטי על ידי אמו בלבד.

5.

שם מאימוץ (תיקון התשנ"ט)

(א) קטין שאומץ מקבל שם משפחת מאמצו אך אינו מקבל שם פרטי חדש, זולת אם קבע בית המשפט בצו האימוץ קביעה אחרת.

(ב) קטין שאומץ על פי הוראות סעיף 3(1) ו-2 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן - חוק האימוץ), יישא נוסף על שם משפחת מאמצו את שם משפחת הוריו מולידיו, וכן יירשם כשם הורה בפרט הרישום במרשם האוכלוסין, שם הורה מולידו, זולת אם ביקש המאמץ אחרת או הורה בית המשפט אחרת מטעמים מיוחדים של טובת הילד; סעיף קטן זה לא יחול אם ניתן צו האימוץ על פי הוראות סעיף 25(2) לחוק האימוץ.

1

ס"ח 207, התשט"ז (3.8.1956), עמ' 94.
תיקונים: ס"ח 771, התשל"ה (10.7.1975), עמ' 148;
ס"ח 1317, התש"ן (1.6.1990), עמ' 146;
ס"ח 1562, התשנ"ו (15.2.1996), עמ' 84;
ס"ח 1702, התשנ"ט (7.2.1999), עמ' 77.

6. שם המשפחה אחרי הנישואין (תיקון התשנ"ו)

(א) מי שנישא רשאי בכל עת -

(1) להמשיך לשאת או לשוב לשאת שם משפחה קודם;

(2) לבחור בשם המשפחה של בן זוגו;

(3) לצרף לשם משפחתו את שם המשפחה של בן זוגו;

(4) לבחור שם משפחה זהה לשם המשפחה שבחר בן זוגו גם אם שם זה שונה משמות המשפחה הקודמים של בני הזוג;

(5) לצרף לשם משפחתו שם משפחה שבן זוגו בחר לצרף לשם משפחתו.

(ב) עובר לנישואיו יודיע אדם לרושם הנישואין מהו שם המשפחה שבחר לשאת לאחר נישואיו; החליט לשנות את שמו, ייכנס השינוי לתוקפו עם הנישואין.

(ג) השר, בהתייעצות עם השר לענייני דתות, יקבע את דרכי ההודעה לפי סעיף קטן (ב).

7. שם משפחה אחרי פקיעת הנישואין (תיקון התשנ"ו)

פקעו הנישואין, רשאי כל בן זוג לשוב ולשאת שם משפחה קודם.

8 חובת בחירת שם

מי שאין לו שם משפחה או שם פרטי, או ששמותיו אינם ידועים, או שאינו ידוע איזה שם משמותיו הוא שם המשפחה ואיזה הוא שם פרטי, יבחר לעצמו - ואם הוא קטין או פסול-דין, יבחרו לו הוריו או אפוטרופסו - שם משפחה או שם פרטי, הכל לפי הענין, לא יאוחר משה חדשים לאחר תחילת חוק זה או לאחר קבלת דרישה לכך מאת השר.

9 קביעת שם על-ידי השר

(א) מי שלא בחר לעצמו שם או לא נבחר לו שם כאמור בסעיף 8, רשאי השר לקבוע לו שם; בקביעת השם יתחשב השר בשמות הוריו והורי הוריו של אותו אדם, ואם הוא נשוי - גם בשם בן-זוגו.

(ב) השר יודיע לאותו אדם את השם שקבע, וזה יהיה שמו של אותו אדם, זולת אם בחר לו שם אחר תוך חדשיים לאחר קבלת הודעת השר.

(ג) היה אותו אדם קטין או פסול-דין, תינתן הודעת השר לידי הוריו או אפוטרופסו, והם רשאים לבחור לו שם אחר כאמור.

9א. קביעת שם פרטי של אב [תיקון: תשל"ה, תשס"ח]

(א) אדם שטרם מלאו לו 16 שנים, והשם הפרטי של אביו אינו ידוע, ייקבע שמו הפרטי של אביו לפי החלטת אמו, ורשאית האם שלא לקבוע שם כאמור, והכל בכפוף להוראות כל דין.

(ב) אדם שמלאו לו 16 שנים, והשם הפרטי של אביו אינו ידוע, או שהוחלט שלא לקבוע שם כאמור, לפי הוראות סעיף קטן (א), ייקבע שמו הפרטי של אביו לפי החלטתו, ורשאי הוא שלא לקבוע שם כאמור, והכל בכפוף להוראות כל דין.

(ג) נקבע שם פרטי של אב לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי אדם שמלאו לו 16 שנים לבטל את השם האמור.

- 10 שינוי שם של בגיר**
בגיר רשאי לשנות שם משפחתו ושמו הפרטי.
- 11 (תיקון התשנ"ו)**
(בטל).
- 12 שם משפחה של קטין שהוריו שינו שמם (תיקון התשל"ה)**
קטין שהוריו שינו שם משפחתם, מקבל על ידי כך את שם משפחתם החדש, וקטין שאחד מהוריו שינה את שם משפחתו לשם משפחתו של ההורה האחר יקבל על ידי כך את שם המשפחה המשותף.
- 13 שינוי שם על ידי ההורים**
הוריו של קטין רשאים לשנות את שמו הפרטי, ובאישור בית המשפט - גם את שם משפחתו.
- 14 שינוי שם על ידי אפוטרופוס**
אפוטרופוס של קטין או של פסול-דין רשאי, באישור בית המשפט, לשנות את שמו הפרטי ואת שם משפחתו של החסוי.
- 15 הודעה על בחירת שם ושינוי שם (תיקון התשנ"ו)**
בחירת שם או שינוי שם לפי סעיפים 6 עד 10, 13 או 14 טעונים הודעה בכתב לשר.
- 16 פסילת בחירה או שינוי [תיקון: תשנ"ו, תשס"ח]**
השר רשאי לפסול בחירת שם לפי הסעיפים 8, 9 ו-9א ושינוי שם לפי סעיפים 10, 13 אם סבור הוא שהשם החדש עלול להטעות או לפגוע בתקנת הציבור או ברגשותיו ואולם לא יפסול השר שם מן הטעם שהשם נבחר עקב קשר בין ידועים בציבור.
- 17 תעודה ותחילת תוקף (תיקון התשל"ה)**
(א) בחירת שם ושינוי שם שניתנה עליהם הודעה ולא נפסלו, יתן השר, תוך חודש מקבלת ההודעה, תעודה המעידה עליהם, ותקפם מתאריך ההודעה.
(ב) מי שהשתמש בשם החדש לפני תחילתו של חוק זה ואותו שם היה רשום בתעודה ציבורית כמשמעותה בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, רשאי שר הפנים לקבוע שתקפו של שינוי השם תחילתו מהיום שבו החל להשתמש באותו שם.
- 18 שינויי-שם שאושרו על ידי בית המשפט**
הוראות הסעיפים 16 ו-17 לא יחולו על שינוי שם שאושר על ידי בית המשפט.
- 19 פנקס שינויי-שם (תיקון התשל"ה)**
בחירת שם ושינוי שם לפי סעיפים 6 עד 14 יירשמו בפנקס שינויי שם שיהיה פתוח לעיון הציבור.

- 20 סייג לשינוי של שם (תיקון התשנ"ו)**
מי ששינה שמו כאמור בסעיף 10, אם לפני תחילת חוק זה ואם לאחריה, לא ישוב וישנה שמו לפי אותם סעיפים תוך שבע שנים מיום תחילת תקפו של השינוי הקודם, אלא באישור השר.
- 21 הגדרת "הורים"**
לענין הסעיפים 8, 9, 12, 13, "הורים" - שני ההורים, ומקום שהדאגה לקטין מסורה לאחד ההורים בלבד - אותו הורה.
- 22 שמירת זכויות**
קבלת שם, מתן שם, בחירת שם ושינוי שם לפי חוק זה, אין בהם כדי ליצור או לבטל זכויות או חובות של בעל השם או של זולתו, להוסיף על זכויות כאלה או לגרוע מהן.
- 23 העברת סמכויות**
השר רשאי להעביר לאחר את סמכויותיו לפי חוק זה, כולן או מקצתן, פרט לסמכות להתקין תקנות; הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.
- 24 פניה לשר**
מי שרואה עצמו נפגע על ידי החלטה לפי הסעיפים 6, 9, 11, 16 או 20 שניתנה על פי העברת סמכות מן השר, רשאי לפנות אל השר לקבלת הכרעתו הסופית.
- 25 ביצוע ותקנות (תיקון התשל"ה)**
השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה -
(1) ניהולו של פנקס שינויי שם והעיון בו;
(2) תיקון רישומו של שם שנרשם לא כהלכה או שחל בו שינוי, ונקיבת שם קודם, שם חדש ושם הורים בפנקסים רשמיים ובתעודות אישיות;
(3) אגרות בעד שירותים לפי חוק זה ופטור מהן.
- 26 ביטול**
ההודעה מיום 15 במרס 1921 בדבר שינוי שמות - בטלה.
- 27 תחולה (תיקון התשל"ה)**
חוק זה יחול רק על מי שרשום במרשם האוכלוסין לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965.
יצחק בן-צבי	ישראל בר-יהודה	דוד בן-גוריון
נשיא המדינה	שר הפנים	ראש הממשלה